

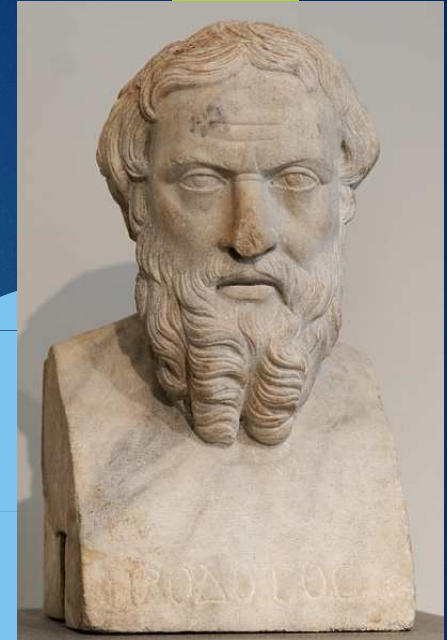
Dějiny Řecka I - seminář

5. HODINA

HÉRODOTOS; ŘECKÉ STAVEBNÍ SLOHY A BYDLENÍ

Hérodotos

- ▶ Řec. Ἡρόδοτος
- ▶ Kol. 484–425 pnl.
- ▶ Halikarnásson, Kárie (tehdy Achaimenovská říše) → Samos (?)
- ▶ „Otec dějepisu“
- ▶ Cestování po Středomoří – Egypt, Foiníkie, Babylón (?)
- ▶ Athény, Thúrie (již. Itálie)
- ▶ *Dějiny* (údajně předneseny v Olympii)

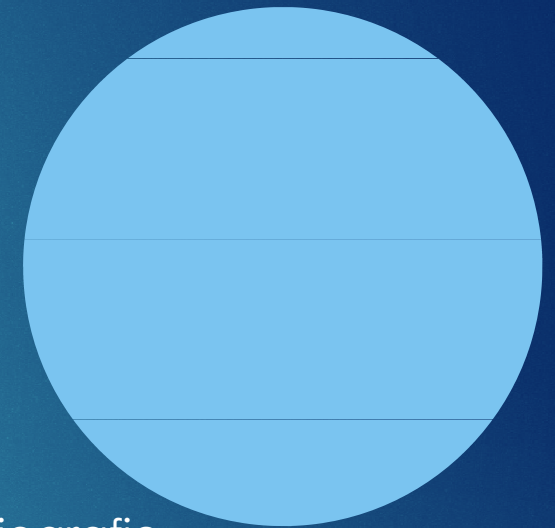

-
-
- ▶ Před a současníci Hdt – není první, ojedinělý
 - ▶ Nejstarší dochovaný pramen podobného typu
 - ▶ Hekataios z Miletu – mapa, geografie/historiografie, *Periodos gés*
 - ▶ Hellaníkios z Lesbu – dějiny Athén
 - ▶ Xanthos z Lýdie – *Lýdiaka*
 - ▶ Logografové

 - ▶ Typicky – záznam o části Řecka/světa, mytologie/příběhy

Hérodotos

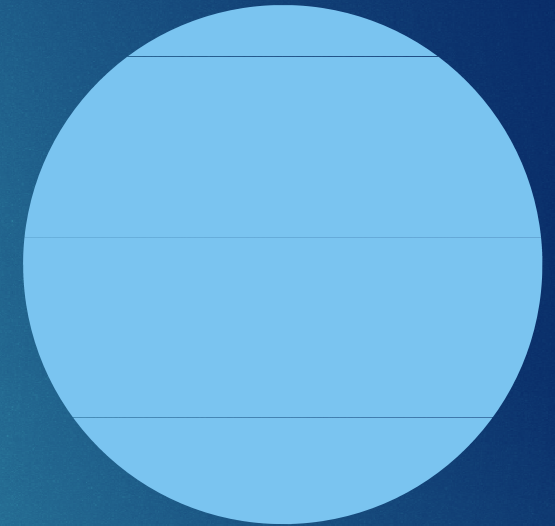
- ▶ *Dějiny* (*Ἱστορίαι, Historiai*)
- ▶ Sám sebe zmiňuje
- ▶ Cíl – aby velké činy Řeků i barbarů nebyly zapomenuty
- ▶ Iónský dialekt
- ▶ 9 knih – pojmenovány podle Mús
- ▶ Sřet mezi Řeckem a Persií – hlavní dějinná událost
- ▶ Popisy různých lidských kmenů, etnografie, geografie, historiografie, náboženství
- ▶ Řecko-perské války až ve druhé polovině (do 478 pnl)
- ▶ Rozsáhlé odbočky
- ▶ Pramen k Řecku, Persii, Egyptu, Babylónu, Lýdii, Skythii, ...

-
-
- ▶ Zapsal, co sám viděl, zaslechl
 - ▶ Spolehlivý zdroj?
 - ▶ Propojení historie a mýtu, přehnaná vyprávění, informace z doslechu
 - ▶ Osud, sny, proroctví, znamení, nadpřirozené jevy
 - ▶ Zprávy o očitých svědků, snaha vysvětlit příčiny událostí (i realističtěji)
 - ▶ Popisy cizích zemí, etnografie, odbočky, *logoi*
 - ▶ Kritici i zastánci
 - ▶ Velmi dobrý styl vyprávění
 - ▶ 1. polovina – o lidech na východě, 2. pol. – boje Řeků s Peršany

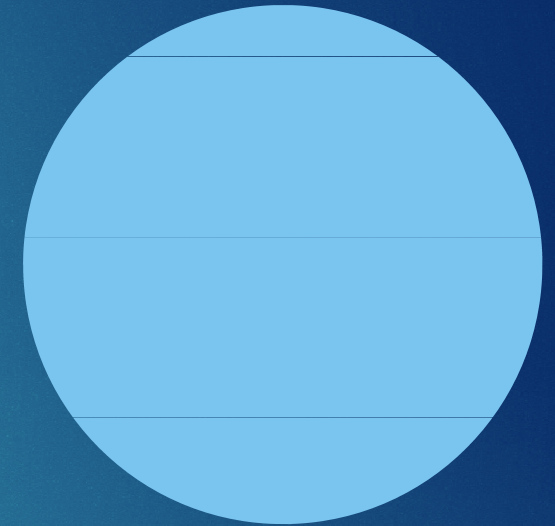
Str. pdf. 16, 26, 27, 28, 29, 33, 35, 36, 169, 170, 242,
243, 371, 372, 373, 394, 395, 420

- ▶ Proroctví
- ▶ Kroisos (Hdt. 1.46–56; 69→)
- ▶ Sparta x Tegea (1.66)
- ▶ Gýgés (1.13)
- ▶ Athény a dřevené hradby (7.140–143)
- ▶ Sparta a bitva u Thermopyl (7.220)
- ▶ Kambýsova smrt (3.64)
- ▶ Salamis (8.77)
- ▶ Založení Kyrény (4.150–160)

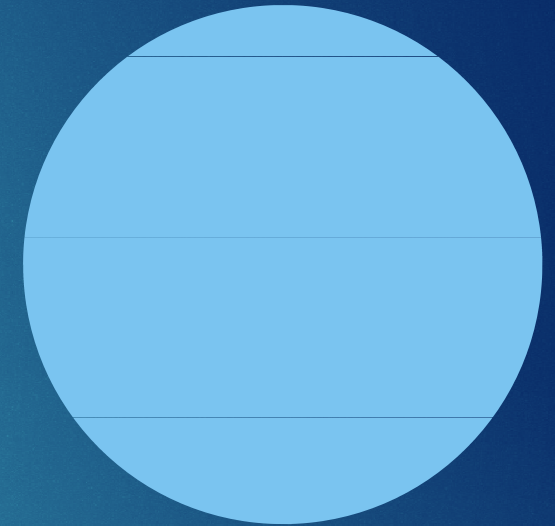
Str. pdf. 36, 37, 40, 41, 302, 322, 331, 347, 348,
349, 350, 353, 415, 416

- ▶ Znamení
- ▶ Narození Iva (1.84; 5.92; 6.131)
- ▶ Xerxés, tažení, kůň a zajíc, mula (7.42; 57–58)
- ▶ Ryby v Chersonésu (9.120–121)
- ▶ Xerxés, Salamis (8.64–65)
- ▶ Zatmění Slunce (1.74; 7.37)
- ▶ Pro Chios (6.27)
- ▶ Pro Délos (6.98)

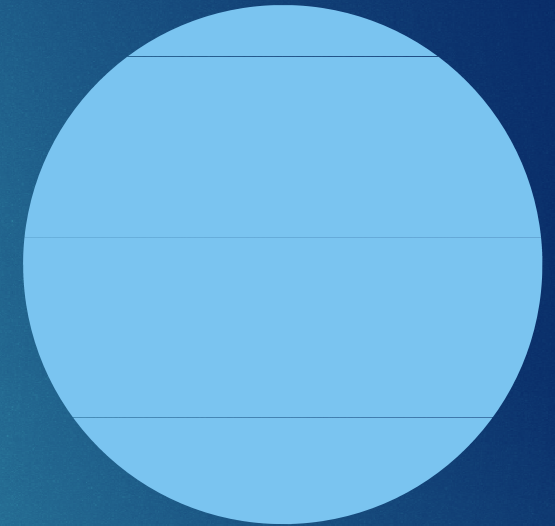
Str. pdf. 23, 49, 83, 273, 274, 324, 325, 340, 341,
342, 343

- ▶ Sny
- ▶ Kroisos a jeho syn (1.34)
- ▶ Astyagés a Kýros (1.107–108)
- ▶ Kýros a Dáreios (1.209–210)
- ▶ Hipparchos a vize smrti (5.56)
- ▶ Bitva u Marathónu (6.107, 118)
- ▶ Xerxés a tažení do Řecka (7.12–19)

Str. pdf. 169, 315, 316, 317, 332, 404, 409, 420,
429, 434

- ▶ Božské zásahy
- ▶ Kambýses (3.64)
- ▶ Kleomenés (6.75–84)
- ▶ Miltiadés (6.134)
- ▶ Delfy (8.37–38)
- ▶ Povodeň, bouře (8.13; 129)
- ▶ Porážka Peršanů (8.77; 109)

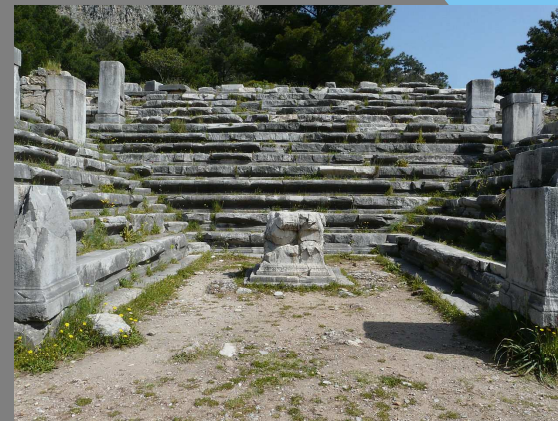
Literatura

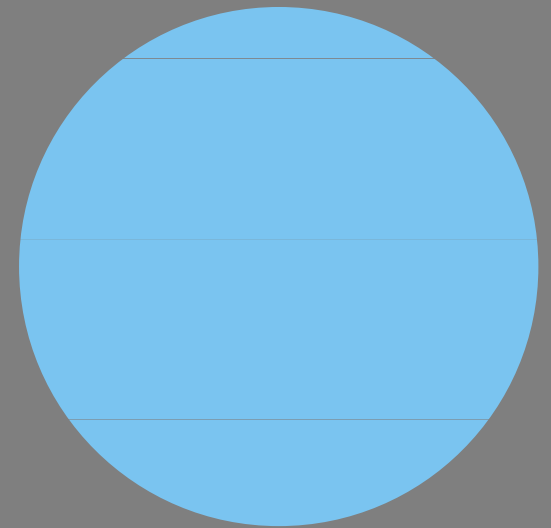
- ▶ Hérodotos. 2004. *Dějiny*, Praha: Academia.
- ▶ Millerman, M. 2015. Herodotus on Oracles, Dreams, and Gods. *Aristokratia*, 3, 74–87.
- ▶ Rodkey, K. 2015. Herodotean oracles: Moral and rational responses to ambiguity. *GLB*, 20(2), 161–176.
- ▶ Mitchell, F. 2013. Monstrous Omens in Herodotus' Histories. *Proceedings of the Annual Meeting of Postgraduates in Ancient Literature*. 1–10.
- ▶ Bakker, E. J., de Jong, I. J., & van Wees, H. (Eds.). 2002). *Brill's Companion to Herodotus*. Leiden: Brill.

Řecká architektura/stavby

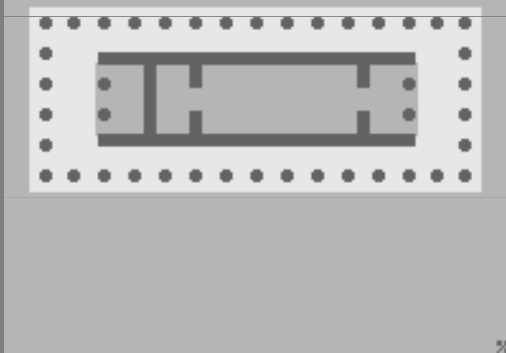
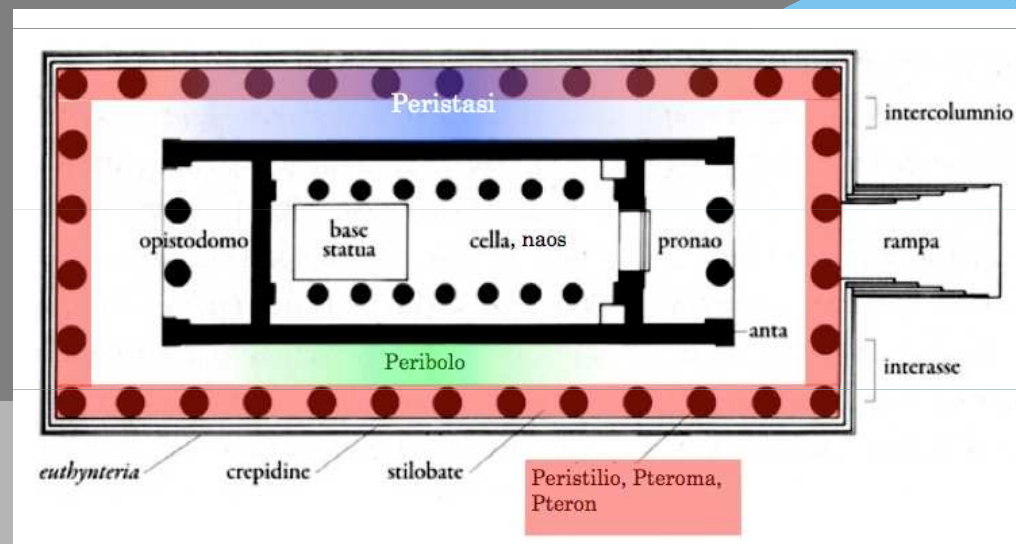
- ▶ Chrámy
- ▶ Bydlení
- ▶ Divadla
- ▶ Stoa
- ▶ Búleutérion
- ▶ Stadion
- ▶ Propylaia (brány)
- ▶ Agora

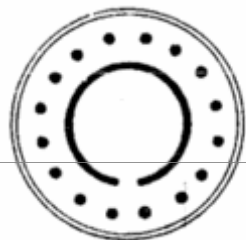

- ▶ Chrámy a slouhy
- ▶ *Náos* (ναός)
- ▶ (dřevo), kámen, vápenec, mramor
- ▶ Obdélníkový tvar
- ▶ Oltář před stavbou
- ▶ Socha božstva
- ▶ Pokladnice
- ▶ Posvátný okrsek kolem chrámu (*temenos*)
- ▶ Vchod směrem na východ

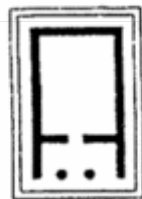

- ▶ Síň, svatyně (*naos*)
- ▶ Před síň (*pronaos*)
- ▶ Zadní síň (*opisthodomos*)
- ▶ (*Adyton*)

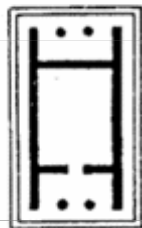

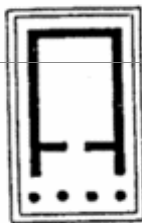
Tholos

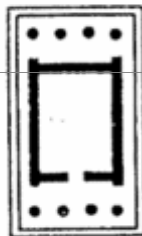
Temple
in antis

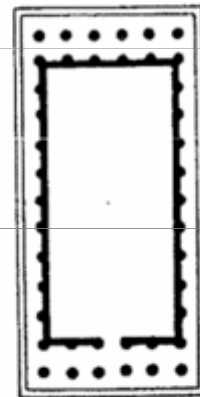
Double Temple
in antis

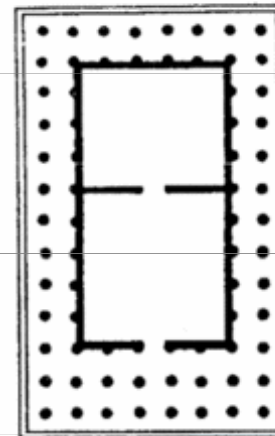
Tetrastyle
Prostyle

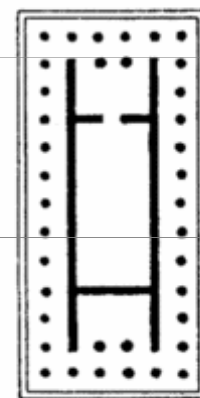
Tetrastyle
Amphiprostyle

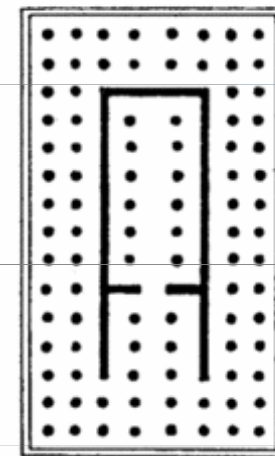
Hexastyle
Pseudoperipteral

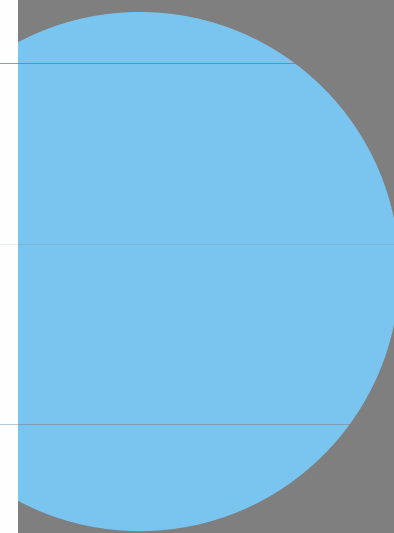
Oktastyle
Pseudodipteral

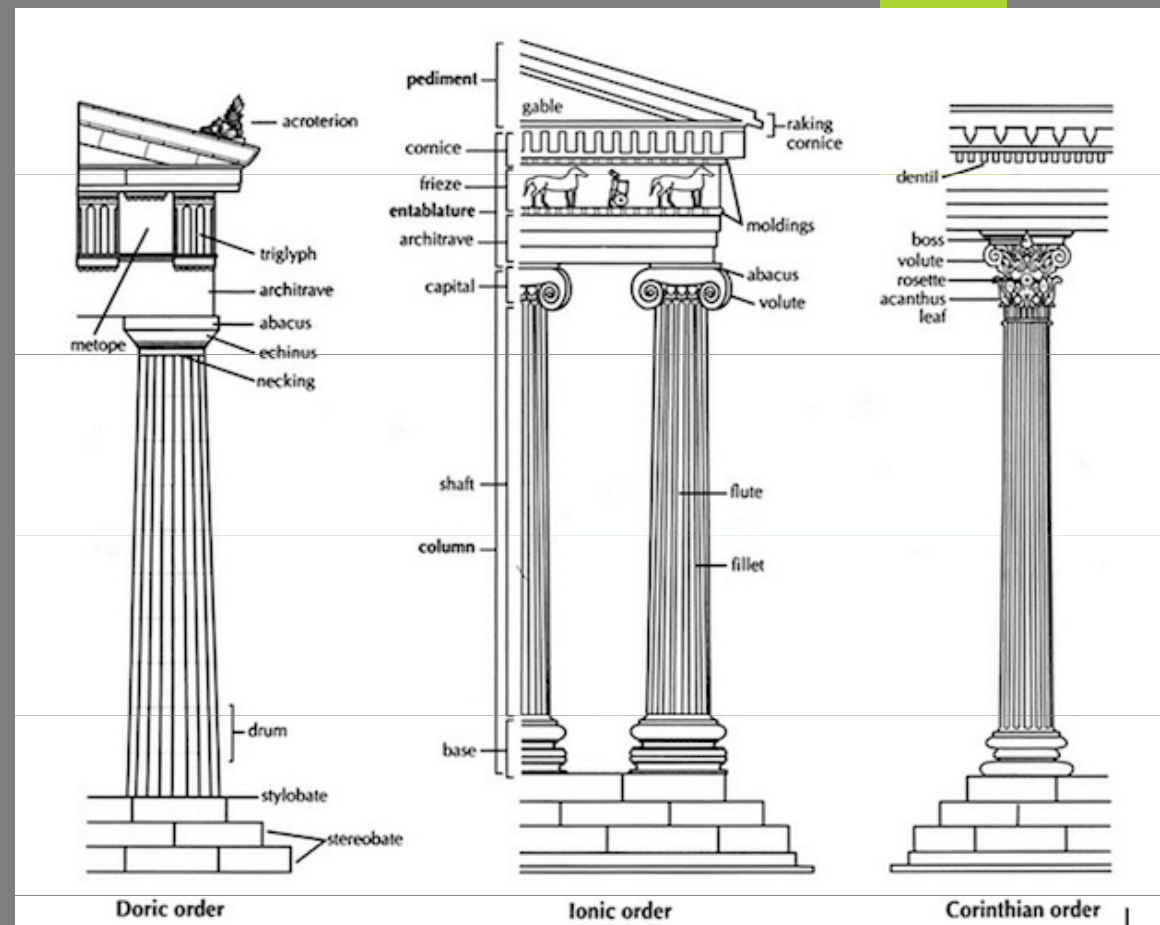
Hexastyle
Peripteral

Oktastyle
Dipteral

- ▶ Sloup
- ▶ Hlavice
- ▶ Architráv
- ▶ Vlys - triglyfy, metopy (dór)
- ▶ Římsa
- ▶ Štít
- ▶ Dórský, iónský, korinthský
- ▶ Některé části barevné ve starověku

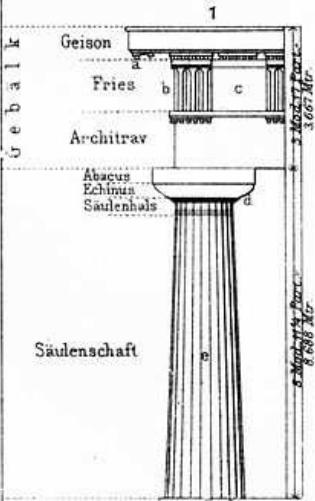
Korinthische Ordnung

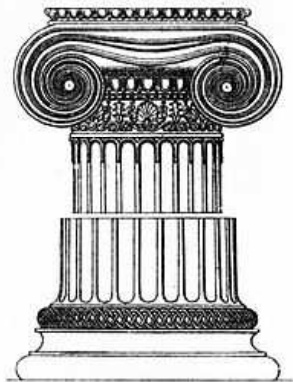
Kapital u. Basis vom Monument des Lysikrates zu Athen.

Zu 1. 2. 3.

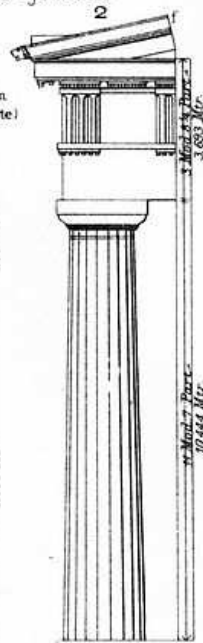
- a Mufeln (Dielenköpfe)
- b Triglyphen (Dreischlitze)
- c Metopen
- d Riemchen
- e Kannebirungen
- f Sima (Rinneleiste)

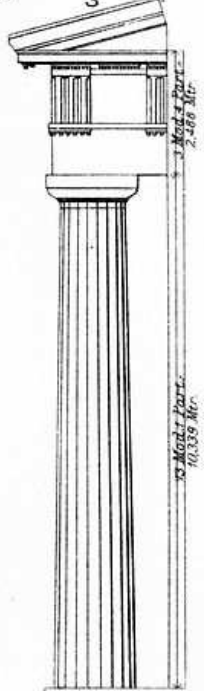
Vom Tempel in Pastum

Kapital u. Basis vom Tempel der Athene zu Athen.

Vom Parthenon in Athen.

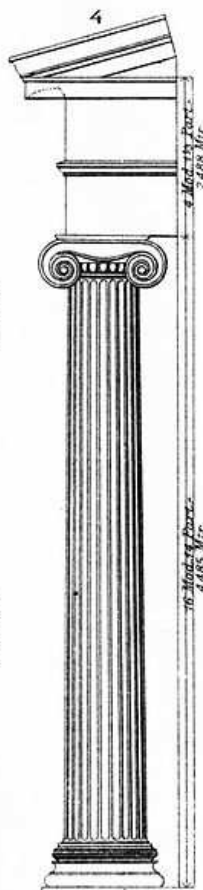

Vom Tempel des Nemeischen Zeus

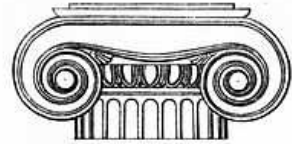
Jonische Ordnung

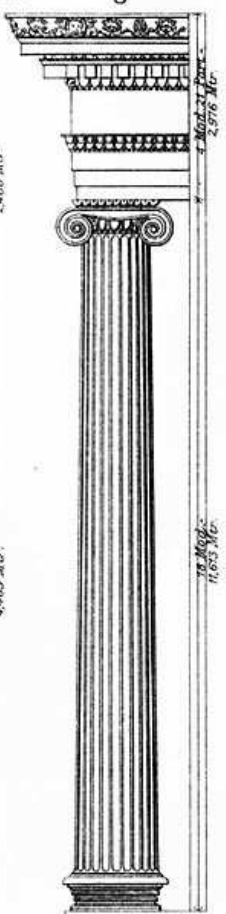
Kapital vom Tempel der Athene zu Priene.

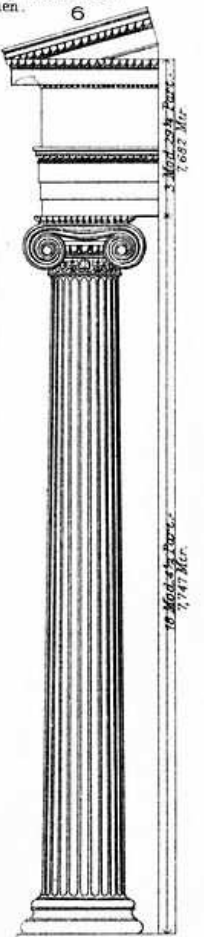
Vom Tempel am Ilissos in Athen.

Kapital vom Tempel am Ilissos zu Athen.

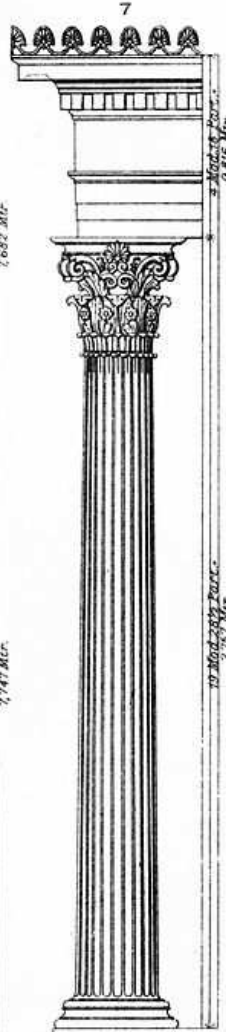
Vom Tempel d. Athene Polias in Priene.

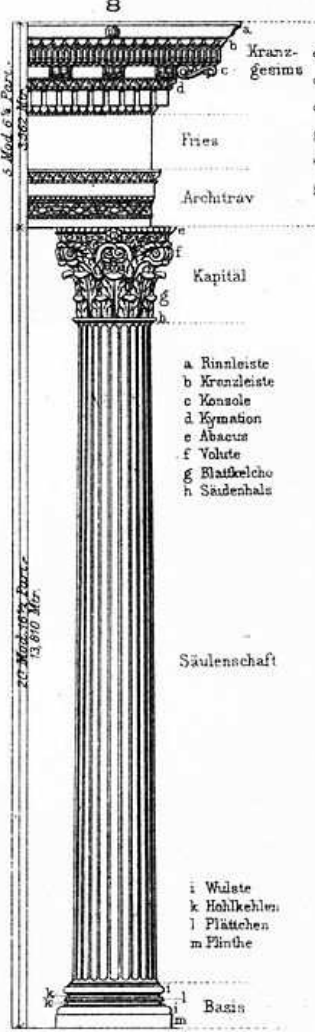
Vom Tempel d. Athene Polias in Athen.

Korinthisch

Römisch-Korinthisch.

Vom Monument des Lysikrates in Athen.

Vom Tempel d. Jupiter-Stator in Rom.

- a Rinneleiste
- b Kranzleiste
- c Konsole
- d Kymation
- e Abacus
- f Volute
- g Blattfrelcho
- h Säulenhals

- i Wulste
- k Hohlkehlen
- l Plättchen
- m Plinthe

Dorische Säulenordnung.

Jonische Säulenordnung.

Korinthisch u. Römisch-Korinthisch.

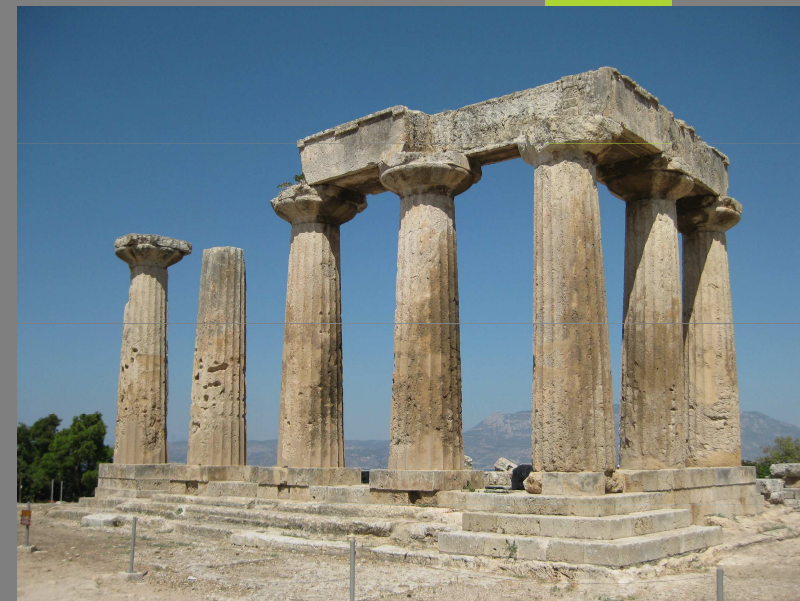
Gebälk

Säulenschaft

Basis

Dórské chrámy

- ▶ Apollónův v Korinthu
- ▶ Héřin v Olympii
- ▶ Diův v Olympii
- ▶ Parthenón v Athénách
- ▶ Héfaista v Athénách

Iónské chrámy

- ▶ Artemidin v Efesu
- ▶ Héřin na Samu
- ▶ Apollónův v Didymech

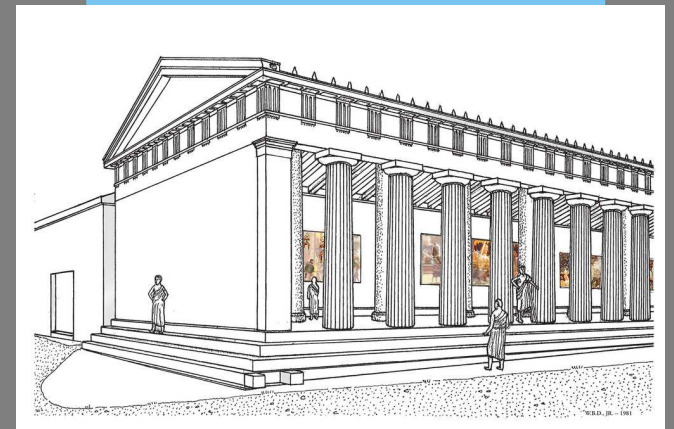
Korinthský styl

- ▶ Lýsikratův památník
- ▶ Chrám Dia Olympského v Athénách
- ▶ Věž větrů

Stoa

- ▶ Kryté sloupořadí
- ▶ Obchody
- ▶ Ochrana před světlem, deštěm
- ▶ Athény: stoa poikilé, Attalova, Eumenova

Divadlo

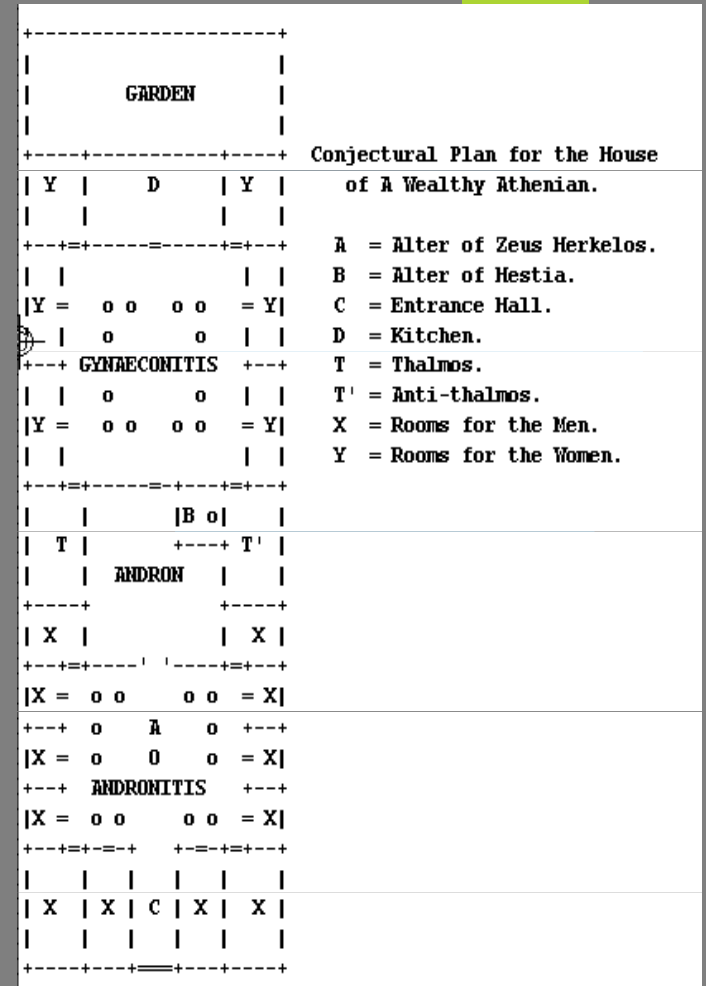
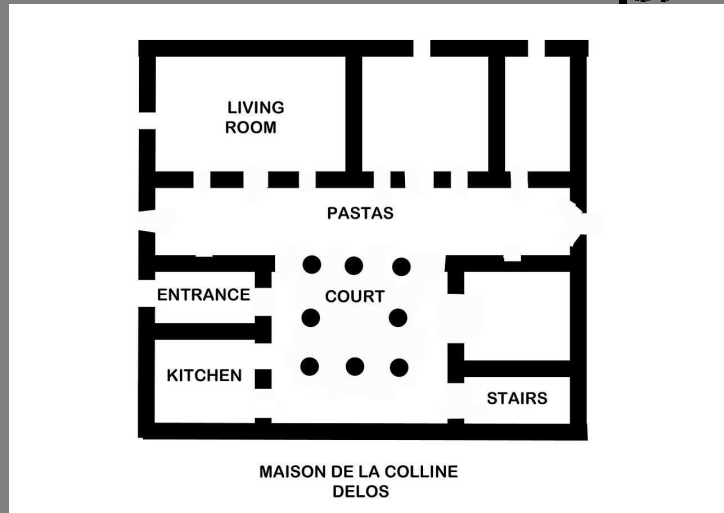
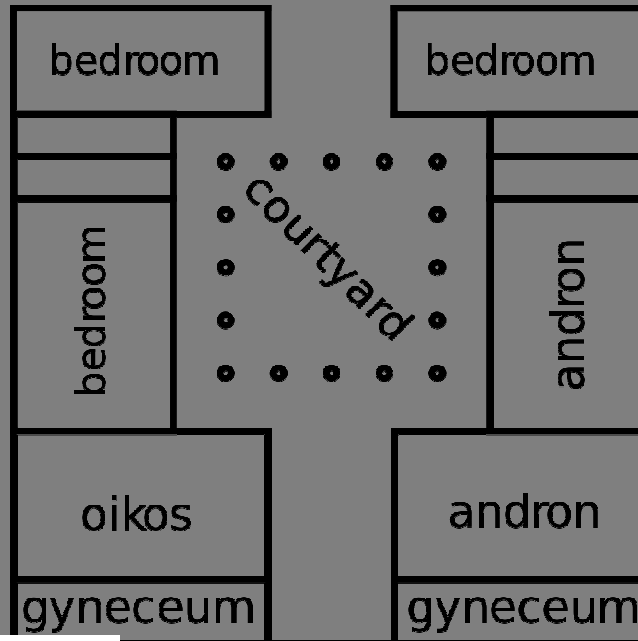
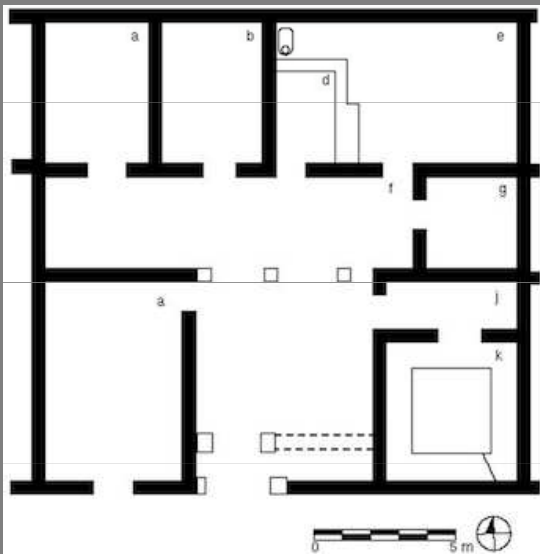
- ▶ Zasazené do svahu
- ▶ Nekryté
- ▶ Hlediště (*theátron*), orchestra, jeviště (*skéné*)
- ▶ Polokruhové hlediště, kruhová orchestra (sbor), obdélné jeviště
- ▶ Epidauros, Athény (Héroda Attika), Pergamon

Bydlení

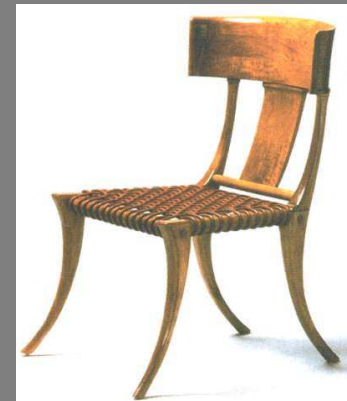
- ▶ Dům (*oikos, οἶκος*)
- ▶ Kolem dvora bez střechy (dvůr – *aulé, αὐλή*)
- ▶ Patrové
- ▶ *Peristylos*
- ▶ Záleží na bohatství rodiny → velikost, počet místností
- ▶ Zeď kolem domu, brána
- ▶ Mužské a ženské části/místnosti (*andrón, gynaikeion*)?
- ▶ Obchody v místnostech u ulice
- ▶ Oltář, studna – dvůr
- ▶ Místnosti – kuchyně, koupelna, ložnice (*thalamos, θάλαμος*), komora

- ▶ Lehátko - *klíné* (κλίνη)
- ▶ Stolička - *difros* (δίφρος)
- ▶ Židle – *klismos* (κλισμός)
- ▶ Stůl - *trapeza* (τράπεζα)
- ▶ Truhla – *Iarnax* (λάρναξ)

DRAWING: ABERCROMBIE

Literatura

- ▶ Miles, M. (Ed.). 2016. *A Companion to Greek Architecture*. Chichester: Wiley-Blackwell.
 - ▶ Lawrence, A.V. (Ed.). 1996. *Greek Architecture*. New Haven: Yale University Press.
 - ▶ Emerson, M. 2018. *Greek Sanctuaries and Temple Architecture : An Introduction*. London: Bloomsbury Publishing.
-